

November 2018
VS18023

**GEDRAGSCODE INZAKE FINANCIËLE INFOFICHES
INDIVIDUELE LEVENSVZERKERINGEN**
(vervangt de vroegere gedragscode inzake reclame en informatieverstrekking
over individuele levensverzekeringen)

November 2018

Inhoudstafel

HOOFDSTUK 1 : ALGEMENE VOORSTELLING	3
HOOFDSTUK 2 : TOEPASSINGSGEBIED	3
HOOFDSTUK 3 : FINANCIËLE INFOFICHE LEVENSVERZEKERING	4
HOOFDSTUK 4 : VERANTWOORDELIJKHEID	5
HOOFDSTUK 5 : NALEVING VAN DE GEDRAGSCODE	5
HOOFDSTUK 6 : CONTROLE OP DE NALEVING VAN DE GEDRAGSCODE	5
HOOFDSTUK 7 : INWERKINGTREDING VAN DE GEDRAGSCODE	5
BIJLAGEN	5
1. FINANCIËLE INFOFICHE LEVENSVERZEKERING VOOR PENSIOENSPAREN OF LANGE TERMIJN SPAREN IN TAK 21	6
2. FINANCIËLE INFOFICHE LEVENSVERZEKERING VOOR PENSIOENSPAREN OF LANGE TERMIJN SPAREN IN TAK 23	10
3. FINANCIËLE INFOFICHE LEVENSVERZEKERING VOOR PENSIOENSPAREN OF LANGE TERMIJN SPAREN VIA EEN COMBINATIE VAN TAK 21 EN TAK 23	13
4. FINANCIËLE INFOFICHE LEVENSVERZEKERING VOOR OVERLIJDENSVERZEKERINGEN (NIET SPAREN EN BELEGGEN), ZOWEL BINNEN ALS BUITEN HET FISCALE REGIME VAN PENSIOENSPAREN EN LANGE TERMIJN SPAREN	18

Hoofdstuk 1 : Algemene voorstelling

Assuralia heeft in 2007 een gedragscode ingevoerd die een aantal sectorale gedragsregels vastlegde inzake reclame en informatieverstrekking rond individuele levensverzekeringen. Hierbij werden ook financiële infofiches voor individuele levensverzekeringen opgesteld.

Sindsdien heeft de wetgever een aantal initiatieven genomen waardoor betreffende gedragscode grotendeels zijn doel verloor :

- zo voerde een Koninklijk besluit van 25 april 2014¹ regels in omtrent reclame over individuele levensverzekeringen waardoor de gedragsregels hierover zonder gevolg werden;
- de Europese PRIIPs-Verordening² legt vanaf 2018 voor het gros van de individuele spaar- en beleggingsverzekeringen een gestandaardiseerde PRIIPs-fiche op waarin de essentiële productinformatie op een gestandaardiseerde wijze wordt voorgesteld. Hierdoor vervallen voor deze producten ook de betreffende gedragsregels inzake informatieverstrekking (de "financiële infofiche").

Niet alle individuele levensverzekeringen vallen evenwel onder het toepassingsgebied van de PRIIPs-Verordening en de PRIIPs-fiche is hier inhoudelijk evenmin op afgestemd. Deze gedragscode legt voor deze producten "financiële infofiches levensverzekeringen" op, zodat ook voor deze producten de essentiële productinformatie op gestandaardiseerde wijze beschikbaar is voor de klant. Omwille van de continuïteit en begrijpbaarheid naar de klant zijn deze infofiches gebaseerd op de lay-out en rubrieken van de infofiches uit de vroegere gedragscode, evenwel aangepast aan het nieuwe wetgevende kader.

De gedragscode geldt voor de leden van Assuralia als een aanvulling op de wetgeving inzake precontractuele informatieverplichtingen en doet geenszins afbreuk aan de verplichtingen die hieruit voortvloeien. Zo moeten de financiële infofiches duidelijk en leesbaar zijn en **mogen zij de klant niet misleiden**.

Hoofdstuk 2 : Toepassingsgebied

Deze gedragscode is uitsluitend van toepassing op de leden van Assuralia en meer bepaald op volgende individuele levensverzekeringen die ze commercialiseren op de Belgische markt en die niet onder het toepassingsgebied van de PRIIPs-Verordening vallen, zijnde :

- zuivere overlijdensverzekeringen en
- pensioenspaar- of langetermijnsparverzekeringen in tak 21, tak 23 of een combinatie van deze takken.³

Individuele levensverzekeringen uit de eerste of tweede pensioenpijler zijn uitgesloten van het toepassingsgebied van deze gedragscode.

¹ Cfr. koninklijk besluit van 25 april 2014 betreffende bepaalde informatieverplichtingen bij de commercialisering van financiële producten bij niet-professionele cliënten.

² Verordening 1286/2014 van 26 november 2014 van het Europees Parlement en de Raad over essentiële-informatiedocumenten voor verpakte retailbeleggingsproducten en verzekeringsgebaseerde beleggingsproducten (PRIIP's).

³ Cfr. Art. 145-1, 2° en 5°, art. 145-4 en art. 145-8 e.v. van het WIB 92.

Hoofdstuk 3 : Financiële infofiche levensverzekering

Een "financiële infofiche levensverzekering" wordt opgesteld voor elk product dat onder het toepassingsgebied van de gedragscode valt en door de leden van Assuralia aangeboden wordt op de Belgische markt, ongeacht of er voor dit product reclame wordt gevoerd of niet.

Deze "financiële infofiche levensverzekering" is een gestandaardiseerde en niet-gepersonaliseerde infofiche die de klant toelaat kennis te nemen van de belangrijkste kenmerken van het product, o.a. van de waarborgen, het rendement (indien van toepassing) en de kosten.

De klant ontvangt deze infofiche ten laatste bij de ondertekening van het contract op papieren of elektronische drager. Daarnaast zorgen de verzekeringsondernemingen ervoor dat de infofiches van de levensverzekeringen die zij aanbieden, gemakkelijk geconsulteerd kunnen worden op het internet (minstens op de website van de verzekeringsonderneming of van de bankverzekeringsgroep waartoe de verzekeringsonderneming behoort). Bij elke wijziging van het product wordt de infofiche zo spoedig mogelijk geactualiseerd en vervolgens gepubliceerd op het internet.

Op de infofiche zelf wordt steeds de volledige naam van deze infofiche vermeld, met name "financiële infofiche levensverzekering". Ook in reclame wordt steeds verwezen naar de volledige naam van de infofiches. Enkel in reclame waar het technisch niet mogelijk is om de volledige naam te vermelden, is het gebruik van een kortere benaming toegelaten, met name "infofiche".⁴

De modellen van de "financiële infofiche levensverzekering" zijn in bijlage opgenomen. Er worden vier afzonderlijke modellen voorzien :

- fiche voor pensioensparen of lange termijn sparen in tak 21;
- fiche voor pensioensparen of lange termijn sparen in tak 23;
- fiche voor pensioensparen of lange termijn sparen via een combinatie van tak 21 en tak 23;
- fiche voor overlijdensverzekeringen.

In geval van een overlijdensverzekering die wordt afgesloten binnen het fiscale regime van pensioensparen of lange termijn sparen, wordt de fiche voor overlijdensverzekeringen toegepast.

De infofiche heeft een vast aantal rubrieken afhankelijk van het type verzekering. Deze rubrieken moeten steeds worden vermeld – ook wanneer ze niet van toepassing zijn op het specifieke product – en overeenkomstig de modellen in bijlage worden ingevuld. Het gebruik van de benaming en de volgorde van de rubrieken, zoals vastgesteld in de modellen van de infofiche, is verplicht omwille van de herkenbaarheid en de vergelijkbaarheid. De infofiche wordt daarom ook gekenmerkt door een uniek logo dat geplaatst wordt op de eerste pagina van de infofiche. De achtergrondkleur van het logo kan vrij worden ingevuld door elke onderneming.

Teneinde de leesbaarheid van de "financiële infofiche levensverzekering" voor tak 23-producten te verhogen, is het toegelaten bepaalde elementen uit de rubrieken "fondsen" en "rendement uit het verleden" op te nemen in één of meerdere technische fiches. Deze technische fiches vormen een bijlage bij de "financiële infofiche levensverzekering" en moeten bijgevolg samen met de eigenlijke infofiche aan de klant worden overgemaakt.

⁴ Cfr. art. 12,§2 van het koninklijk besluit van 25 april 2014 betreffende bepaalde informatieverplichtingen bij de commercialisering van financiële producten bij niet-professionele cliënten.

Indien een verzekeringsonderneming naast de “financiële infofiche levensverzekering” eveneens een niet-gestandaardiseerde fiche met productinformatie gebruikt, dient zij er over te waken dat deze niet-gestandaardiseerde fiche niet sterker op de voorgrond wordt geplaatst dan de infofiche, om verwarring tussen beide fiches te voorkomen.

Hoofdstuk 4 : Verantwoordelijkheid

De verzekeraar stelt de “financiële infofiche levensverzekering” op voor elk product dat hij aanbiedt op de Belgische markt en dat onder het toepassingsgebied van de gedragscode valt. Hij staat steeds in voor het ter beschikking stellen van de “financiële infofiche levensverzekering” aan de tussenpersoon. Deze infofiche is minstens beschikbaar op de website van de verzekeringsonderneming of van de bankverzekeringsgroep waartoe de verzekeringsonderneming behoort en mag door de tussenpersoon geenszins gewijzigd worden.

Hoofdstuk 5 : Naleving van de gedragscode

Het naleven van de gedragscode wordt beschouwd als een eerlijke marktpraktijk. Elke inbreuk op de gedragscode kan dan ook beteugeld worden wegens niet-naleving van de relevante bepalingen uit boek VI ‘Marktpraktijken en consumentenbescherming’ van het wetboek van 28 februari 2013 van economisch recht.

Hoofdstuk 6 : Controle op de naleving van de gedragscode

De klant richt iedere klacht betreffende de correcte toepassing door de verzekeringsonderneming van deze gedragscode aan de klachtendienst van de betrokken verzekeringsonderneming. Als het door deze dienst gegeven antwoord niet bevredigend is voor de klant, dan kan hij vervolgens met zijn klacht terecht bij de Ombudsman van de verzekeringen via www.ombudsman.as/.

Hoofdstuk 7 : Inwerkingtreding van de gedragscode

Deze gedragscode treedt in werking op 1 januari 2018 en vervangt de gedragscode die in werking is getreden op 1 januari 2007 en aangepast werd op 1 april 2012, maar inmiddels uitdovend was.

Bijlagen

De bijlagen bij de gedragscode zijn opgenomen in de hierna volgende pagina’s.

1. Financiële infofiche levensverzekering voor pensioensparen of lange termijn sparen in tak 21

**<Commerciële naam van levensverzekering>
van [naam verzekeringsonderneming]**

Type levensverzekering	<Precisering van type van levensverzekering: levensverzekering met een door de verzekeringsonderneming gegarandeerd rendement (tak 21)>
Waarborgen	<Precisering van - de hoofdwaborg(en) (bijv. bij leven, bij overlijden); - in voorkomend geval, de mogelijke aanvullende waarborgen (bijv. bij overlijden, bij invaliditeit...)> <opname van een niet-limitatieve lijst van uitsluitingen m.b.t. de hoofdwaborg met een verwijzing naar de algemene en bijzondere voorwaarden voor meer informatie.>
Doelgroep	< beschrijving van de doelgroep>
Rendement: - Gewaarborgde interestvoet - Winstdeelname	<Precisering van - hoogte van gewaarborgde interestvoet, - - duur tijdens dewelke de interestvoet wordt gegarandeerd, - basis waarop de interestvoet wordt toegepast, - al dan niet toepassing van interestvoet op toekomstige stortingen, - datum waarop de stortingen interesten beginnen te genereren, - ingeval garantie voor toekomstige stortingen: o basis waarop de garantie geldt, o duur van de garantie, o in voorkomend geval, voorwaarden die moeten worden vervuld om te kunnen genieten van de garantie voor toekomstige stortingen - in voorkomend geval, het bestaan van een garantie van het kapitaal op einddatum> <Precisering van mogelijke toekenning van winstdeelname en modaliteiten hiervan>
Rendement uit verleden	<Precisering van

(voor zover beschikbaar)	<ul style="list-style-type: none"> - hoogte van brutorendement uit verleden (met vermelding dat dit rendement geen rekening houdt met kosten), - periode/jaar waarop het rendement betrekking heeft, waarbij minimaal het rendement van de laatste 5 jaar (uitgedrukt op jaarbasis) wordt meegedeeld of over de gehele periode waarin het product wordt aangeboden indien deze periode korter is dan vijf jaar, - basis waarop het rendement wordt toegepast, - opsplitsing tussen gegarandeerd rendement en winstdeelname (optioneel), - wijze van kapitalisatie (bijv. aan samengestelde interest)> <p>+ <i>wettelijke verplichtingen:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>rendementen uit verleden geen garantie voor toekomst</i> - <i>winstdeelname onder voorbehoud van goedkeuring door algemene vergadering</i> - <i>in geval van discretionaire winstdeelname:</i> <ul style="list-style-type: none"> o <i>dat de verzekeraar noch wettelijk, noch contractueel, verplicht is over te gaan tot winstdeling en/of dat het recht op winstdeling bij een individuele overeenkomst afhangt van de discretionaire beslissingsbevoegdheid van de verzekeraar;</i> o <i>dat winstdeling niet gegarandeerd is en dat deze elk jaar kan wijzigen.</i>
<p>Kosten:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Instapkosten - Uitstapkosten - Beheerskosten die rechtstreeks op het contract worden aangerekend - Afkoopvergoeding/opnamevergoeding 	<p><Precisering van instapkosten (bijv. x % op elke storting)></p> <p><Precisering van uitstapkosten></p> <p><Precisering van beheerskosten (bijv. x % per jaar op reserve)></p> <p><Precisering van modaliteiten van afkoopvergoeding/opnamevergoeding></p>
Looptijd	<p><Precisering van</p> <ul style="list-style-type: none"> - het feit dat de verzekering eindigt bij het overlijden van de verzekerde; - looptijd (bijv. levenslang, onbepaalde duur, x jaar en y maand, begindatum/einddatum van het contract), - in voorkomend geval, minimale/maximale looptijd, - in voorkomend geval, aanbevolen looptijd>
Premie	<p><Precisering van/dat</p> <ul style="list-style-type: none"> - type van premie (bijv. periodieke premie, eenmalige premie), - al dan niet mogelijkheid voor bijkomende stortingen, - in voorkomend geval, storting op verplichte/regelmatige tijdstippen, - in voorkomend geval, periodiciteit van premiebetaling, - in voorkomend geval, minimale/maximale storting - in voorkomend geval, of de taks van 2% en de kosten zijn begrepen in de minimale/maximale storting; - een offerte kan worden aangevraagd om de exacte premie, aangepast aan de persoonlijke situatie van de

	klant, te kennen.>
Fiscaliteit	<p><Precisering van</p> <ul style="list-style-type: none"> - fiscaal regime voor premiebetaling (bijv. fiscaal aftrekbaar onder PSP, LTSP), - taksen waaraan premiebetaling onderworpen is, - fiscaal regime voor gedeeltelijke/volledige afkoop/opname, - fiscaal regime voor uitkering (met inbegrip van eventuele vrijstellingen)>
<p>Afkoop/opname:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gedeeltelijke afkoop/opname - Volledige afkoop/opname 	<p><Precisering van</p> <ul style="list-style-type: none"> - modaliteiten voor gedeeltelijke afkoop/opname met, in voorkomend geval, een onderscheid tussen "geplande" en "niet-geplande" afkopen/opnames (bijv. minimale afkoop/opname, minimale reserve vóór afkoop/opname, minimale resterende reserve) - ingeval de minimale afkoop/opname uitgedrukt is als een percentage van de gestorte premie, of het de premie inclusief of exclusief de premietaks van 2% en kosten betreft> <p><Precisering van modaliteiten voor volledige afkoop/opname></p>
Informatie	<p>< Precisering, al dan niet volgens de voorgestelde standaardzinnen, van onderstaande informatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de beslissing tot ondertekening van of opening van het bedoelde product gebeurt best op basis van een volledige analyse van [alle relevante documenten met contractuele of precontractuele informatie]. - Voor meer informatie over deze [verzekering] wordt verwezen naar de algemene voorwaarden van de overeenkomst die op verzoek kosteloos kunnen worden verkregen op de zetel van de verzekeringsonderneming en die steeds kunnen worden geraadpleegd op de website www.[naam van de verzekeringsonderneming].be of bij uw verzekeringsstussenpersoon. - [Bij faillissement van een verzekeringsonderneming met een vergunning in België valt de eventuele afkoopwaarde van de overeenkomst onder de Belgische beschermingsregeling ten bedrage van 100.000 euro per persoon en per verzekeringsonderneming. [Naam van de verzekeringsonderneming] is aangesloten bij het wettelijk verplichte Belgische systeem. Meer informatie over die beschermingsregeling is te vinden op de website www.bijzonderbeschermingsfonds.be.] / [Bij faillissement van een verzekeringsonderneming zonder vergunning in België is mogelijk helemaal geen beschermingsregeling van toepassing. Vraag [naam en adres van de verzekeringsonderneming] hierover meer details.] - informatie die de verzekeringnemer periodiek ontvangt> <p><precisering van bijkomende informatie die een verzekeraar wenst te vermelden op de financiële infofiche></p>

Klachtenbehandeling	<p><Precisering, al dan niet volgens onderstaande standaardzinnen, van de interne en externe klachtenbehandeling: Met eventuele klachten kan u terecht bij [contactgegevens van de verzekeringsonderneming/-tussenpersoon]. Als die procedure geen oplossing brengt, kan u de Ombudsman van de Verzekeringen (www.ombudsman.as) contacteren op volgend adres: de Meeûssquare 35, 1000 Brussel, fax 02.547.59.75., info@ombudsman.as></p>
---------------------	--

<Naam verzekeringsonderneming>, <rechtsvorm>, <nr. NBB>, <adres>, <land zetel>, ... is een verzekeringsonderneming met een vergunning om in België [levensverzekeringen] aan te bieden.] / [[Naam van de verzekeringsonderneming] [rechtsvorm] is een verzekeringsonderneming met een vergunning in (Staat).]< het op de overeenkomst toepasselijke recht >

Deze financiële infofiche levensverzekering beschrijft de productmodaliteiten van toepassing op [datum]

2. Financiële infofiche levensverzekering voor pensioensparen of lange termijn sparen in tak 23

**<Commerciële naam van levensverzekering>
van [naam verzekeringsonderneming]**

Type levensverzekering	<Precisering van type van levensverzekering: levensverzekering waarvan het rendement gekoppeld is aan beleggingsfondsen (tak 23)>
Waarborgen	<Precisering van - de hoofdwaaiborg(en) (bijv. bij leven, bij overlijden); - in voorkomend geval, de mogelijke aanvullende waarborgen (bijv. bij overlijden, bij invaliditeit...)> <opname van een niet-limitatieve lijst van uitsluitingen m.b.t. de hoofdwaaiborg met een verwijzing naar de algemene en bijzondere voorwaarden voor meer informatie.>
Doelgroep	<beschrijving van de doelgroep>
Fondsen (indien het aantal fondsen te omvangrijk is, kan deze informatie worden opgenomen in een bijlage om de fiche overzichtelijk en leesbaar te houden)	<Precisering van - naam en aard/samenstelling van het fonds waarin wordt geïnvesteed/ de fondsen waarin kan worden geïnvesteed, - in voorkomend geval, verdeelsleutel tussen beschikbare fondsen, - beleggingsdoelstelling, - risicoklasse van het fonds/de fondsen, - de eraan verbonden risicoschaal (met minimum en maximum), - risicoprofiel van belegger dat hiermee overeenstemt>
Rendement	<Precisering van - rendement via koppeling aan fondsen, - in voorkomend geval, het bestaan van een garantie/bescherming van het kapitaal op einddatum en de instantie die instaat voor deze garantie> <i>+ wettelijke verplichtingen: geen rendementsgarantie door verzekeringsonderneming – financieel risico wordt gedragen door de verzekeringnemer</i>
Rendement uit verleden (voor zover beschikbaar) (indien het aantal fondsen te omvangrijk is, kan deze informatie worden opgenomen in een bijlage om de fiche overzichtelijk en leesbaar te houden)	<Precisering van - hoogte van brutorendement uit verleden/de evolutie van de waarde van de overkoepelende verzekeringsfondsen in het verleden, - periode/jaar waarop het rendement betrekking heeft, waarbij minimaal het rendement over 5 jaar wordt opgenomen of over de gehele periode waarin het product wordt aangeboden indien deze periode korter

	<p>is dan vijf jaar (uitgedrukt op jaarbasis),</p> <ul style="list-style-type: none"> - het feit of het opgegeven rendement rekening houdt met kosten> <p>+ <i>wettelijke verplichtingen: rendementen uit verleden geen garantie voor toekomst</i></p>
<p>Kosten:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Instapkosten - Uitstapkosten - Beheerskosten die rechtstreeks op het contract worden aangerekend - Afkoopvergoeding/opnamevergoeding - Kosten bij overdracht van fondsen 	<p><Precisering van instapkosten (bijv. x % op elke storting)></p> <p><Precisering van uitstapkosten></p> <p><Precisering van beheerskosten (bijv. x % per jaar)></p> <p><Precisering van modaliteiten van afkoopvergoeding/opnamevergoeding></p> <p><Precisering van kosten die samenhangen met een eventuele overdracht van fondsen></p>
Toetreding/Inschrijving	<p><Precisering van</p> <ul style="list-style-type: none"> - tijdstip van toetreding/inschrijving (bijv. op elk ogenblik) of (initiële) toetredings- of inschrijvingsperiode, - in voorkomend geval, (uiterste) betaaldatum>
Looptijd	<p><Precisering van</p> <ul style="list-style-type: none"> - het feit dat de verzekering eindigt bij het overlijden van de verzekerde; - looptijd (bijv. onbepaalde duur, x jaar en y maand, begindatum/einddatum van het contract), - in voorkomend geval, aanbevolen looptijd>
Inventariswaarde	<p><Precisering van</p> <ul style="list-style-type: none"> - inventariswaarde per eenheid (optioneel), - tijdstip en frequentie van bepaling van inventariswaarde van eenheid, - plaats waar de inventariswaarde kan worden geconsulteerd>
Premie	<p><Precisering van/dat</p> <ul style="list-style-type: none"> - type van premie (bijv. periodieke premie, eenmalige premie), - al dan niet mogelijkheid voor bijkomende stortingen, - in voorkomend geval, storting op verplichte/regelmatige tijdstippen, - in voorkomend geval, periodiciteit van premiebetaling, - in voorkomend geval, minimale/maximale storting - in voorkomend geval, of de taks van 2% en de kosten zijn begrepen in de minimale/maximale storting; - een offerte kan worden aangevraagd om de exacte premie, aangepast aan de persoonlijke situatie van de klant, te kennen.>
Fiscaliteit	<p><Precisering van</p> <ul style="list-style-type: none"> - fiscaal regime voor premiebetaling, - taksen waaraan premiebetaling onderworpen is, - fiscaal regime voor gedeeltelijke/volledige afkoop/opname, - fiscaal regime voor uitkering (met inbegrip van eventuele vrijstellingen)>
<p>Afkoop/opname:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gedeeltelijke afkoop/opname 	<p><Precisering van</p> <ul style="list-style-type: none"> - modaliteiten voor gedeeltelijke afkoop/opname met, in

<p>- Volledige afkoop/opname</p>	<p>voorkomend geval, een onderscheid tussen "geplande" en "niet-geplande" afkopen/opnames (bijv. minimale afkoop/opname, minimale reserve vóór afkoop/opname, minimale resterende reserve)</p> <ul style="list-style-type: none"> - ingeval de minimale afkoop/opname uitgedrukt is als een percentage van de gestorte premie, of het de premie inclusief of exclusief de premietaks van 2% en kosten betreft > <p><Precisering van modaliteiten voor volledige afkoop/opname></p>
<p>Overdracht van fondsen</p>	<p><Precisering van</p> <ul style="list-style-type: none"> - al dan niet mogelijkheid voor overdracht van fondsen, - in voorkomend geval, modaliteiten voor overdracht van fondsen (met eventueel onderscheid tussen reeds opgebouwde reserve en toekomstige stortingen)>
<p>Informatie</p>	<p><Precisering, al dan niet volgens de voorgestelde standaardzinnen, van onderstaande informatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de beslissing tot ondertekening van of opening van het bedoelde product gebeurt best op basis van een volledige analyse van [alle relevante documenten met contractuele of precontractuele informatie]. - Voor meer informatie over deze [verzekering] wordt verwezen naar de algemene voorwaarden van de overeenkomst die op verzoek kosteloos kunnen worden verkregen op de zetel van de verzekeringsonderneming en die steeds kunnen worden geraadpleegd op de website www.[naam van de verzekeringsonderneming].be of bij uw verzekeringstussenpersoon. - informatie die de verzekeringnemer periodiek ontvangt; - verwijzing naar beheersreglement per fonds en de plaats waar deze beschikbaar is> <p><precisering van bijkomende informatie die een verzekeraar wenst te vermelden op de financiële infofiche></p>
<p>Klachtenbehandeling</p>	<p><Precisering, al dan niet volgens onderstaande standaardzinnen, van de interne en externe klachtenbehandeling:</p> <p>Met eventuele klachten kan u terecht bij [contactgegevens van de verzekeringsonderneming/-tussenpersoon]. Als die procedure geen oplossing brengt, kan u de Ombudsman van de Verzekeringen (www.ombudsman.as) contacteren op volgend adres: de Meeûssquare 35, 1000 Brussel, fax 02.547.59.75 ., info@ombudsman.as ></p>

<Naam verzekeringsonderneming>, <rechtsvorm>, <nr. NBB>, <adres>, <land zetel>, ... is een verzekeringsonderneming met een vergunning om in België [levensverzekeringen] aan te bieden.] / [[Naam van de verzekeringsonderneming] [rechtsvorm] is een verzekeringsonderneming met een vergunning in (Staat).] < het op de overeenkomst toepasselijke recht >

Deze financiële infofiche levensverzekering beschrijft de productmodaliteiten van toepassing op [datum].

3. Financiële infofiche levensverzekering voor pensioensparen of lange termijn sparen via een combinatie van tak 21 en tak 23

**<Commerciële naam van levensverzekering>
van [naam verzekeringsonderneming]**

Type levensverzekering	<Precisering van type van levensverzekering: levensverzekering waarbij een door de verzekeringsonderneming gegarandeerd rendement (tak 21) gecombineerd wordt met een rendement dat gekoppeld is aan beleggingsfondsen (tak 23)>
Waarborgen	<Precisering van - de hoofdwaarborg(en) (bijv. bij leven, bij overlijden); - in voorkomend geval, de mogelijke aanvullende waarborgen (bijv. bij overlijden, bij invaliditeit...)> - <opname van een niet-limitatieve lijst van uitsluitingen m.b.t. de hoofdwaarborg met een verwijzing naar de algemene en bijzondere voorwaarden voor meer informatie.>
Doelgroep	<beschrijving van de doelgroep>
Gedeelte Tak 21	
Rendement: - Gewaarborgde interestvoet	<Precisering van - hoogte van gewaarborgde interestvoet, - in voorkomend geval, onderscheid tussen "basisrentevoet" en "getrouwheidspremie", - duur tijdens dewelke de interestvoet wordt gegarandeerd, - basis waarop de interestvoet wordt toegepast, - al dan niet toepassing van interestvoet op toekomstige stortingen, - datum waarop de stortingen interesten beginnen te genereren - ingeval garantie voor toekomstige stortingen: o basis waarop de garantie geldt, o duur van de garantie, o in voorkomend geval, voorwaarden die moeten worden vervuld om te kunnen genieten van de garantie voor toekomstige stortingen - in voorkomend geval, het bestaan van een garantie van het kapitaal op einddatum>
- Winstdeling	<Precisering van mogelijke toekenning van winstdeelname en modaliteiten hiervan>
Rendement uit verleden	<Precisering van

(voor zover beschikbaar)	<ul style="list-style-type: none"> - hoogte van brutorendement uit verleden (met vermelding dat dit rendement geen rekening houdt met kosten), - periode/jaar waarop het rendement betrekking heeft, waarbij minimaal het rendement over de laatste 5 jaar (uitgedrukt op jaarbasis) wordt meegedeeld of over de gehele periode waarin het product wordt aangeboden indien deze periode korter is dan vijf jaar, - basis waarop het rendement wordt toegepast, - opsplitsing tussen gegarandeerd rendement en winstdeelname (optioneel), - wijze van kapitalisatie (bijv. aan samengestelde interest)> <p>+ <i>wettelijke verplichtingen:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>rendementen uit verleden geen garantie voor toekomst</i> - <i>winstdeelname onder voorbehoud van goedkeuring door algemene vergadering</i> - <i>in geval van discretionaire winstdeelname:</i> <ul style="list-style-type: none"> o <i>dat de verzekeraar noch wettelijk, noch contractueel, verplicht is over te gaan tot winstdeling en/of dat het recht op winstdeling bij een individuele overeenkomst afhangt van de discretionaire beslissingsbevoegdheid van de verzekeraar;</i> o <i>dat winstdeling niet gegarandeerd is en dat deze elk jaar kan wijzigen.</i>
Gedeelte Tak 23	
<p>Fondsen (indien het aantal fondsen te omvangrijk is, kan deze informatie worden opgenomen in een bijlage om de fiche overzichtelijk en leesbaar te houden)</p>	<p><Precisering van</p> <ul style="list-style-type: none"> - naam en aard/samenstelling van het fonds waarin wordt geïnvesteerd/de fondsen waarin kan worden geïnvesteerd, - in voorkomend geval, verdeelsleutel tussen beschikbare fondsen, - beleggingsdoelstelling, - risicoklasse van het fonds/de fondsen, - de eraan verbonden risicoschaal (met minimum en maximum), - risicoprofiel van belegger dat hiermee overeenstemt>
<p>Rendement</p>	<p><Precisering van</p> <ul style="list-style-type: none"> - rendement via koppeling aan fondsen, - het feit dat winstdeelname niet van toepassing is, - in voorkomend geval, het bestaan van een garantie/bescherming van het kapitaal op einddatum en de instantie die instaat voor deze garantie> <p>+ <i>wettelijke verplichtingen: geen rendementsgarantie door verzekeringsonderneming – financieel risico wordt gedragen door de verzekeringnemer</i></p>
<p>Rendement uit verleden (voor zover beschikbaar) (indien het aantal fondsen te omvangrijk is, kan deze informatie worden opgenomen in een bijlage om de fiche overzichtelijk en leesbaar te houden)</p>	<p><Precisering van</p> <ul style="list-style-type: none"> - hoogte van brutorendement uit verleden/de evolutie van de waarde van de overkoepelende verzekeringsfondsen in het verleden, - periode/jaar waarop het rendement betrekking heeft, waarbij minimaal het rendement over 5 jaar wordt opgenomen of over de gehele periode waarin het product wordt aangeboden indien deze periode korter is dan vijf jaar (uitgedrukt op jaarbasis), - het feit of het opgegeven rendement rekening houdt met kosten >

	+ <i>wettelijke verplichtingen: rendementen uit verleden geen garantie voor toekomst</i>
Toetreding/Inschrijving	<Precisering van - tijdstip van toetreding/inschrijving (bijv. op elk ogenblik) of (initiële) toetredings- of inschrijvingsperiode, - in voorkomend geval, (uiterste) betaaldatum>
Inventariswaarde	<Precisering van - inventariswaarde per eenheid (optioneel), - tijdstip en frequentie van bepaling van inventariswaarde van eenheid, - plaats waar de inventariswaarde kan worden geconsulteerd>
Overdracht van fondsen	<Precisering van - al dan niet mogelijkheid voor overdracht van fondsen, - in voorkomend geval, modaliteiten voor overdracht van fondsen (met eventueel onderscheid tussen reeds opgebouwde reserve en toekomstige stortingen)>
Algemeen	
Kosten: - Instapkosten - Uitstapkosten - Beheerskosten die rechtstreeks op het contract worden aangerekend - Afkoopvergoeding/opnamevergoeding - Kosten bij overdracht van fondsen - Kosten bij overdracht van tak 21 naar tak 23, of omgekeerd	<Precisering van instapkosten (bijv. x % op elke storting)> <Precisering van uitstapkosten> <Precisering van beheerskosten (bijv. x % per jaar)> <Precisering van modaliteiten van afkoopvergoeding/opnamevergoeding> <Precisering van kosten die samenhangen met een eventuele overdracht van fondsen> <Precisering van kosten die samenhangen met een eventuele overdracht van tak 21 naar tak 23, of omgekeerd>
Looptijd	<Precisering van - het feit dat de verzekering eindigt bij het overlijden van de verzekerde; - looptijd (bijv. onbepaalde duur, x jaar en y maand, begindatum/einddatum van het contract), - in voorkomend geval, minimale/maximale looptijd, - in voorkomend geval, aanbevolen looptijd >
Premie	<Precisering van/dat - type van premie (bijv. periodieke premie, eenmalige premie), - al dan niet mogelijkheid voor bijkomende stortingen, - in voorkomend geval, storting op verplichte/regelmatige tijdstippen, - in voorkomend geval, periodiciteit van premiebetaling, - in voorkomend geval, minimale/maximale storting - in voorkomend geval, of de taks van 2% en de kosten zijn begrepen in de minimale/maximale storting; - een offerte kan worden aangevraagd om de exacte premie, aangepast aan de persoonlijke situatie van de klant, te kennen.>
Fiscaliteit	<Precisering van - fiscaal regime voor premiebetaling, - taksen waaraan premiebetaling onderworpen is, - fiscaal regime voor gedeeltelijke/volledige afkoop/opname,

	- fiscaal regime voor uitkering (met inbegrip van eventuele vrijstellingen)>
Afkoop/opname: - Gedeeltelijke afkoop/opname - Volledige afkoop/opname	<Precisering van - modaliteiten voor gedeeltelijke afkoop/opname met, in voorkomend geval, een onderscheid tussen "geplande" en "niet-geplande" afkopen/opnames (bijv. minimale afkoop/opname, minimale reserve vóór afkoop/opname, minimale resterende reserve) - ingeval de minimale afkoop/opname uitgedrukt is als een percentage van de gestorte premie of het de premie inclusief of exclusief de premietaks van 2% en kosten betreft > <Precisering van modaliteiten voor volledige afkoop/opname>
Overdracht van tak 21 naar tak 23, of omgekeerd	<Precisering van - al dan niet mogelijkheid voor overdracht van tak 21 naar tak 23, of omgekeerd, - in voorkomend geval, modaliteiten voor overdracht van tak 21 naar tak 23, of omgekeerd>
Informatie	<Precisering, al dan niet volgens de voorgestelde standaardzinnen, van onderstaande informatie: - de beslissing tot ondertekening van of opening van het bedoelde product gebeurt best op basis van een volledige analyse van [alle relevante documenten met contractuele of precontractuele informatie]. - Voor meer informatie over deze [verzekering] wordt verwezen naar de algemene voorwaarden van de overeenkomst die op verzoek kosteloos kunnen worden verkregen op de zetel van de verzekeringsonderneming en die steeds kunnen worden geraadpleegd op de website www.[naam van de verzekeringsonderneming].be of bij uw verzekeringstussenpersoon. - [Bij faillissement van een verzekeringsonderneming met een vergunning in België valt de eventuele afkoopwaarde van het tak 21-luik van de overeenkomst onder de Belgische beschermingsregeling ten bedrage van 100.000 euro per persoon en per verzekeringsonderneming. [Naam van de verzekeringsonderneming] is aangesloten bij het wettelijk verplichte Belgische systeem. Meer informatie over die beschermingsregeling is te vinden op de website www.bijzonderbeschermingsfonds.be.] / - [Bij faillissement van een verzekeringsonderneming zonder vergunning in België is mogelijk helemaal geen beschermingsregeling van toepassing. Vraag [naam en adres van de verzekeringsonderneming] hierover meer details.] - informatie die de verzekeringnemer periodiek ontvangt; - verwijzing naar beheersreglement per fonds en plaats waar het beschikbaar is> <precisering van bijkomende informatie die een verzekeraar wenst te vermelden op de financiële infofiche>
Klachtenbehandeling	<Precisering, al dan niet volgens onderstaande standaardzinnen, van de interne en externe klachtenbehandeling: Met eventuele klachten kan u terecht bij [contactgegevens

	van de verzekeringsonderneming/-tussenpersoon]. Als die procedure geen oplossing brengt, kan u de Ombudsman van de Verzekeringen (www.ombudsman.as) contacteren op volgend adres: de Meeûsquare 35, 1000 Brussel, fax 02.547.59.75 ., info@ombudsman.as >
--	--

<Naam verzekeringsonderneming>, <rechtsvorm>, <nr. NBB>, <adres>, <land zetel>, ... is een verzekeringsonderneming met een vergunning om in België [levensverzekeringen] aan te bieden.] / [[Naam van de verzekeringsonderneming] [rechtsvorm] is een verzekeringsonderneming met een vergunning in (Staat).] < het op de overeenkomst toepasselijke recht >
--

Deze financiële infofiche levensverzekering beschrijft de productmodaliteiten van toepassing op [datum].

4. Financiële infofiche levensverzekering voor overlijdensverzekeringen (niet sparen en beleggen), zowel binnen als buiten het fiscale regime van pensioensparen en lange termijn sparen

**<Commerciële naam van verzekering>
van [naam verzekeringsonderneming]**

Type levensverzekering	<Precisering van type van verzekering: overlijdensverzekering (tak 21) >
Waarborgen	<p><Precisering van</p> <ul style="list-style-type: none"> - de hoofdwaarborg (op einddatum); - in voorkomend geval, de mogelijke aanvullende waarborgen - de verzekerde prestatie, al dan niet via onderstaande standaardzinnen: Het verzekerde kapitaal is vrij te bepalen door de klant [maar bedraagt (minimum en/of maximum opgeven)].] / [Het verzekerd kapitaal bedraagt (minimum en/of maximum opgeven).] / [Het verzekerde kapitaal ligt vast gedurende de ganse looptijd van het contract.] / [Het verzekerde kapitaal kan aangepast worden tijdens de loop van het contract.] / [De klant kan opteren voor een jaarlijkse indexatie van het verzekerde kapitaal [met een vast percentage].] / [Het verzekerde kapitaal neemt af tijdens de loop van het contract [proportioneel met de uitstaande schuld van de lening].] / [Het verzekerde kapitaal is in principe gelijk aan (beschrijving, bijv. "het nog af te lossen bedrag van de lening of aan een percentage hiervan", "de successierechten die betaald moeten worden", ...).] / [De verzekerde prestatie omvat [naar keuze van de klant]: (beschrijving).] - in voorkomend geval, of het contract aanleiding kan geven tot winstdeelname, de modaliteiten hiervan, en of deze toekenning een effect heeft op de verzekerde prestatie of de te betalen premie.> - <opname van een niet-limitatieve lijst van uitsluitingen m.b.t. de hoofdwaarborg met een verwijzing naar de algemene en bijzondere voorwaarden voor meer informatie.>
Doelgroep	<beschrijving van de doelgroep>
Kosten:	<Precisering, al dan niet volgens de voorgestelde standaardzinnen, van onderstaande informatie:

	<ul style="list-style-type: none"> - De door u te betalen premie omvat, naast een risicopremie om het overlijdensrisico te waarborgen, kosten die dienen voor de werking van [naam van de verzekeringsonderneming], met inbegrip van de marketing- en distributiekosten. - Indien u ervoor opteert uw premiebetaling te spreiden (bijv. maandelijks), kunnen u fractioneringskosten worden aangerekend: <table border="1" data-bbox="603 510 1286 562"> <tr> <td>Fractioneringskosten</td> <td>...</td> <td>(toelichting)</td> </tr> </table> <ul style="list-style-type: none"> - Indien u opteert voor een afkoop of reductie van uw contract kunnen volgende eenmalige kosten worden aangerekend: <table border="1" data-bbox="603 725 1286 777"> <tr> <td>Afkoopkosten</td> <td>...</td> <td>(toelichting)</td> </tr> </table> <table border="1" data-bbox="603 777 1286 828"> <tr> <td>Reductiekosten</td> <td>...</td> <td>(toelichting)</td> </tr> </table> <ul style="list-style-type: none"> - [Deze cijfers zijn maxima: in sommige gevallen zal u dus minder betalen. Vraag uw verzekeringstussenpersoon of –onderneming om informatie.] - Meer informatie over de kosten vindt u in de algemene voorwaarden van de overeenkomst beschikbaar [op de zetel van [naam van de verzekeringsonderneming],] via www.[verzekeringsonderneming].be of bij uw verzekeringstussenpersoon. - dat een offerte kan worden aangevraagd om de exacte premie, aangepast aan de persoonlijke situatie van de klant, te kennen. - [De kosten kunnen wijzigen.] 	Fractioneringskosten	...	(toelichting)	Afkoopkosten	...	(toelichting)	Reductiekosten	...	(toelichting)
Fractioneringskosten	...	(toelichting)								
Afkoopkosten	...	(toelichting)								
Reductiekosten	...	(toelichting)								
Looptijd	<p><Precisering van</p> <ul style="list-style-type: none"> - het feit dat de looptijd van de verzekering afhangt van het in leven zijn van de verzekerde; - looptijd (bijv. x jaar en y maand, begindatum/einddatum van het contract), - in voorkomend geval, minimale/maximale looptijd, - in voorkomend geval, aanbevolen looptijd - in voorkomend geval, of de klant voortijdig kan afkopen> 									
Premie	<p><Precisering, al dan niet volgens de voorgestelde standaardzinnen, van onderstaande informatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - De premie is afhankelijk van verschillende segmentatiecriteria. Voor meer informatie hierover, kunt u terecht op [website waar de verzekeraar de informatie over de gehanteerde segmentatiecriteria vermeldt]. - [De premie [kan afhankelijk zijn / is afhankelijk] van de uitkomst van een medische acceptatie.] - een offerte kan worden aangevraagd om de exacte premie, aangepast aan de persoonlijke situatie van de klant, te kennen. - De premie is [gewaarborgd gedurende de ganse 									

	<p>looptijd van het contract / gewaarborgd gedurende ... jaar / gewaarborgd per opeenvolgende periodes van ... jaar / niet gewaarborgd].</p> <ul style="list-style-type: none"> - [De premie kan door de verzekeraar [op elk ogenblik / jaarlijks / elke ... jaar] herzien worden.] - [De klant kan opteren voor een jaarlijkse indexatie van de premie.] - De premie wordt (beschrijving van periodiciteit van premiebetaling, bijv. "in één keer of in meerdere keren, gespreid over meerdere jaren", "maandelijks of jaarlijks", ...) betaald[, naar keuze van de klant] [gedurende (beschrijving van duur van premiebetaling)]. - [De klant heeft de keuze tussen (beschrijving van wijze van premiebetaling, bijv. een eenmalige koopsom, een vaste periodieke premie gedurende ... jaar, opeenvolgende koopsommen gedurende ... jaar).] - [De duur van de premiebetaling is afhankelijk van de wijze van premiebetaling.]
Fiscaliteit	<p><Precisering, al dan niet volgens de voorgestelde standaardzinnen, van onderstaande informatie:</p> <p>De volgende belastingregeling is van toepassing op een gemiddelde niet-professionele cliënt natuurlijke persoon, inwoner van België[, tenzij anders vermeld]:</p> <p>Op stortingen verricht door een natuurlijk persoon met fiscale verblijfplaats in België wordt een taks van 2% ingehouden. [De taks wordt verminderd tot 1,10% voor tijdelijke overlijdensverzekeringen met afnemend kapitaal, aangegaan door natuurlijke personen, die dienen voor het waarborgen van een hypothecaire lening om een onroerend goed te verwerven of te behouden.] [Er is geen taks van toepassing indien het contract wordt aangegaan in het kader van het pensioensparen.] [Op de stortingen wordt een taks van 4,4% ingehouden indien het contract is aangegaan door een rechtspersoon.]</p> <p>[Onder bepaalde voorwaarden heeft u recht op een fiscaal voordeel op de stortingen. Het kan hierbij bijvoorbeeld gaan om een een belastingvermindering in het kader van [het pensioensparen of] het langetermijnsparen [of (beschrijving van andere fiscale voordelen, bijv. "een belastingaftrek in het kader van de woonbonus")]]. Indien u de gestorte premies fiscaal inbrengt (zelfs één keer), leidt dit tot de taxatie van het verzekerde kapitaal. Zo niet is de uitkering vrijgesteld van belasting (eventuele successierechten buiten beschouwing gelaten). Vraag uw verzekeringstussenpersoon of -onderneming om informatie.] /</p> <p>[Er is geen fiscaal voordeel op de stortingen. De uitkering wordt op zijn beurt niet belast (eventuele successierechten buiten beschouwing gelaten).]</p> <p>[(beschrijving van fiscaliteit van aanvullende verzekeringen) Vraag uw verzekeringstussenpersoon of -</p>

	<p>onderneming om informatie.]</p> <p>De fiscale behandeling hangt af van de individuele omstandigheden van een cliënt en kan in de toekomst aan wijzigingen onderhevig zijn.</p>
<p>Afkoop/opname:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gedeeltelijke afkoop/opname - Volledige afkoop/opname 	<p><indien niet van toepassing: vermelden dat er geen afkoop of opname mogelijk is></p> <p><indien van toepassing: precisering van</p> <ul style="list-style-type: none"> - modaliteiten voor gedeeltelijke afkoop/opname met, in voorkomend geval, een onderscheid tussen "geplande" en "niet-geplande" afkopen/opnames (bijv. minimale afkoop/opname, minimale reserve vóór afkoop/opname, minimale resterende reserve), - ingeval de minimale afkoop/opname uitgedrukt is als een percentage van de gestorte premie, of het de premie inclusief of exclusief kosten betreft> <p>< indien van toepassing: Precisering van modaliteiten voor volledige afkoop/opname></p>
Informatie	<p><Precisering, al dan niet volgens de voorgestelde standaardzinnen, van onderstaande informatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de beslissing tot ondertekening van of opening van het bedoelde product gebeurt best op basis van een volledige analyse van [alle relevante documenten met contractuele of precontractuele informatie]. - Voor meer informatie over deze [verzekering] wordt verwezen naar de algemene voorwaarden van de overeenkomst die op verzoek kosteloos kunnen worden verkregen op de zetel van de verzekeringsonderneming en die steeds kunnen worden geraadpleegd op de website www.[naam van de verzekeringsonderneming].be of bij uw verzekeringstussenpersoon. - [Bij faillissement van een verzekeringsonderneming met een vergunning in België valt de eventuele afkoopwaarde van de overeenkomst onder de Belgische beschermingsregeling ten bedrage van 100.000 euro per persoon en per verzekeringsonderneming. [Naam van de verzekeringsonderneming] is aangesloten bij het wettelijk verplichte Belgische systeem. Meer informatie over die beschermingsregeling is te vinden op de website www.bijzonderbeschermingsfonds.be.] / - [Bij faillissement van een verzekeringsonderneming zonder vergunning in België is mogelijk helemaal geen beschermingsregeling van toepassing. Vraag [naam en adres van de verzekeringsonderneming] hierover meer details.]> <p><precisering van bijkomende informatie die een verzekeraar wenst te vermelden op de financiële infofiche></p>
Klachtenbehandeling	<p><Precisering, al dan niet volgens de voorgestelde standaardzinnen, van de interne en externe klachtenbehandeling:</p> <p>Met eventuele klachten kan u terecht bij [contactgegevens van de verzekeringsonderneming/-tussenpersoon]. Als die procedure geen oplossing brengt, kan u de Ombudsman</p>

	van de Verzekeringen (www.ombudsman.as) contacteren op volgend adres: de Meeûssquare 35, 1000 Brussel, fax 02.547.59.75. ., info@ombudsman.as >
--	--

<Naam verzekeringsonderneming>, <rechtsvorm>, <nr. NBB>, <adres>, <land zetel>, ... is een verzekeringsonderneming met een vergunning om in België [overlijdensverzekeringen / schuldsaldoverzekeringen] aan te bieden.] / [[Naam van de verzekeringsonderneming] [rechtsvorm] is een verzekeringsonderneming met een vergunning in (Staat).] < het op de overeenkomst toepasselijke recht >

Deze financiële infofiche levensverzekering beschrijft de productmodaliteiten van toepassing op [datum].